

Micul dicționar cuprinde un număr redus de cuvinte considerate necesare pentru înțelegerea justă a sensurilor unor contexte în care apar: exerciții de gramatică sau de dezvoltare a exprimării, explicații și indicații pentru redactarea compunerilor, deci în afara lecturii obligatorii. În același timp, pentru unii termeni s-au indicat și alte semnificații, avându-se în vedere posibilitatea folosirii lor în situații diferite.

Celelalte cuvinte, care nu apar nici în subsolul paginilor și nici aici, vor fi explicate în clasă.

A

abis, abisuri, s.n. = prăpastie

abundență, s.f. = cantitate mare, belșug, bogăție, prisos

a abuza, abuzez, vb. = a uza de ceva în mod exagerat; a face abuz (de ceva)

aeromodelism, s.n. = sport aviatic care constă în proiectarea, construirea și lansarea de aeromodele

afectiv, -ă, afectivi, -e, adj. = privitor la sentimente; emotiv; care denotă afecțiune, sentimental, sensibil

agabanu, s.n. = stofă scumpă din care turcii își făceau turbane

alternare, alternări, s.f. = revenire, succesiune

aluniș, alunișuri, s.n. = pădure, desiș de aluni; alunet

aluzie, aluzii, s.f. = cuvânt, expresie, frază prin care se face o referire la o persoană, la o situație, la o idee, fără a o exprima direct

a anina, anin, vb. = (pop.) a agăța

anonim, -ă, anonimi, -e, adj. = 1. (despre un text sau despre o operă) al

căruia autor nu este cunoscut; 2. neștiut, necunoscut

anterior, -oară, anteriori, -oare, adj. = 1. care precedă o anumită dată, precedent; 2. care este așezat în partea dinainte

antevorbitor, antevorbitori, s.m. = persoană care a vorbit, într-o adunare publică, înaintea altor persoane

anticar, adj. invar. = antitanc

a anticipa, anticipez, vb. = a face sau a spune ceva înainte de o anumită dată (fixată) sau înaintea timpului cuvenit

antiuman, -ă, antiumani, -e, adj. = lipsit de omenie

antologie, antologii, s.f. = culegere de lucrări reprezentative, alese dintr-unul sau din mai mulți autori, dintr-una sau din mai multe opere

aspirație, aspirații, s.f. = năzuință, dorință, rîvnă

atitudine, atitudini, s.f. = 1. ținută sau poziție a corpului; 2. fel de a fi sau de a se comporta (reprezentînd adesea o anumită concepție); comportare

a atribui, atribui, vb. = 1. a da, a acorda, a conferi; 2. a pune ceva pe seama cuiva
a aține, aține, vb. = a pîndi trecerea cuiva (stînd în calea lui)

B

balaș, balașuri, s.n. (inv.) = varietate de rubin
bărbătuș, bărbătuși, s.n. = ființă de sex bărbătesc, mascul la unele animale
becafină, becafine, s.f. = numele mai multor păsări călătoare cu ciocul lung, cu carnea gustoasă, care trăiesc în regiuni mlăștinoase
bibil, bibiluri, s.n. = (la pl.) dantelă lucrată cu acul, cusătură cu colțșori aplicată la guler sau la mineci
boccealic, boccealicuri, s.n. (inv.) = boccea, bagaj
bolid, bolizi, s.m. = meteorit (care cade pe pămînt); vehicul, automobil de mare viteză
boschet, boschete, s.n. = grup de arbori sau de arbuști plantați pentru umbră sau pentru înfrumusețarea unui parc, a unei grădini etc.
briliant, brilante, s.n. = diamant șlefuit în dublă piramidă, cu numeroase fațete, folosit ca piatră prețioasă și montat în bijuterii
brînișor, brînișoare, s.n. (reg.) = brîuleț, cingătoare
buhai-de-baltă, s.m. = bou-de-baltă, specie de broască, de insectă sau de pasăre de baltă

C

camuflaj, camuflaje, s.n. = camuflare; material întrebuințat pentru a acoperi și a ascunde ceva
cánură, cánuri, s.f. = nume dat firelor scurte de lînă, rămase în dinții piept-

nului după dărăcit, folosite ca bătătură pentru țesături mai groase
călifar, călifari, s.m. = 1. numele a două specii de păsări migratoare de apă, asemănătoare cu rațele și cu gîștele; 2. specie de porumbel domestic
ceremonios, -oasă, ceremonioși, -oase, adj. = care se comportă sau se face cu politețe (exagerată)
cineclub, cinecluburi, s.n. = colectiv constituit (în cadrul unor instituții sau întreprinderi) cu scopul de a face cunoscute problemele și realizările artei cinematografice
ciutură, ciuturi, s.f. = găleată sau vas făcut din doage sau dintr-un trunchi scobit, care servește la scos apa din fîntînă
civilizație, civilizații, s.f. = nivel de dezvoltare, materială și spirituală, a societății dintr-o epocă dată, a unui popor, a unui stat etc.; cultură
cilfi, s.m. pl. = fire scurte (rămase în urma trecerii fuiorului de cînepă sau de in printre dinții daracului) din care se țese pînză de saci și de saltele și din care se fac funii
cînepiște, cînepiști, s.f. = teren cultivat cu cînepă; cînepărie
coautor, coautori, s.m. = persoană care a scris o lucrare, a făcut o invenție etc. împreună cu alta sau cu alte persoane
cobilă (cobilă), cobile (cobile), s.f. = 1. scaun pe care rotarul așază roțile în timpul lucrului; 2. un fel de capră alcătuită din două lemne împreunate, care servea în trecut la transportarea plugului pe drum
codobatură, codobaturi, s.f. = pasăre migratoare mică, cu coada lungă, în veșnică mișcare, care trăiește pe lîngă ape

coechipier, coechipieri, s.m. = membru al unei echipe de muncă sau al unei echipe sportive, considerat în raport cu ceilalți membri ai acesteia
colan, colane, s.n. = salbă, șirag de mărgelile purtat la gît ca podoabă
component, -ă, componenți, -te, adj. = alcătuitor, care intră ca parte într-un întreg
conac, conace, s.n. = casă boierească la țară, pe o moșie
a concepe, concep, vb. = 1. a imagina, a proiecta, a gîndi ceva nou; 2. a-și face o idee despre ceva; a pricepe, a înțelege; 3. a formula într-un anumit fel
concelățean, concelățeni, s.m. = persoană considerată în raport cu alta, care face parte din același stat sau din același oraș cu ea
consecință, consecințe, s.f. = rezultat al unei fapte, al unei acțiuni, al unui principiu; urmare
a consemna, consemnez, vb. = a înregistra, a însemna, a nota
a consta, pers. 3 *constă*, vb. = a fi alcătuit, format din ..., a se compune din..., a consta
a contenii, contenesec, vb. = a întrerupe, a înceta o mișcare sau o acțiune începută; a (se) opri
contrast, contraste, s.n. = opoziție puternică între două sau mai multe lucruri, stări, acțiuni etc.
a convenii, convin, vb. = 1. a corespunde cu dorințele cuiva, a fi pe placul cuiva; 2. a cădea de acord cu cineva; a se învoi cu cineva, a se înțelege, a accepta, a admite
corn, corni, s.m. = instrument de suflat, folosit la vînătoare sau pentru chemări, semnalizări etc.
cramb, s.n. (reg.) = cort de nuiele și fin

cumpănă, cumpene, s.f. = primejdie, nenorocire, încercare la care este supus cineva
cuțitoaie, cuțitoaie, s.f. = instrument format dintr-o lamă ascuțită de oțel (cu două minere la capete), folosit pentru cioplit, curățat ș.a.

D

a dăinui, dăinuiesc, vb. = 1. (la pers. 3) a continua să existe, să se mențină; a ține, a dura, a persista; 2. (rar) a trăi, a exista
a dedica, dedic, vb. = a închina (cuiva) o operă proprie, în semn de omagiu sau de afecțiune
degajare, degajări, s.f. = 1. răspîndire; 2. dezvoltare, producere, radiere; 3. firesc, naturalețe, simplitate, spontaneitate
a depăna, deapăn, depăn, vb. = a desfășura firele textile dintr-un scul pe un mosor, pe o țevă sau de pe un fus într-un scul ori a face firele scul; *a lua* (pe cineva) *la depănat* = a muștra, a lua din scurt, a certa
desăvîrșit, -ă, desăvîrșiți, -te, adj. = perfect; 2. (despre fapte, stări, procese etc.) deplin, complet, absolut
a despovăra, despovărez, vb. = a lua sau a ușura cuiva povara
destin, destine, s.n. = soartă, viitor
detaliu, detalii, s.n. = amănunt
a dezdoi, dezdoi, vb. = a desface, a întinde, a despături un lucru îndoit
dialectal, -ă, dialectali, -e, adj. = care aparține unui dialect, unui grai, unei ramificații teritoriale a unei limbi
discontinuu, -uă, discontinui, -ue, adj. = care este lipsit de continuitate, intermitent
distinct, -ă, distincți, -te, adj. = 1. deosebit, diferit; 2. clar, evident, lămurit, deslușit

divin, -ă, *divini*, -e, adj. = înzestrat cu însușiri cu totul excepționale; minunat
documentar, *documentare*, s.n. = film sau scriere care prezintă fapte absolut autentice

E

edificator, -toare, *edificatori*, -toare, adj. = care lămurește în mod convingător
ediție, *ediții*, s.f. = totalitatea exemplarelor unei opere tipărite într-o singură tranșă

episod, *episoade*, s.n. = 1. acțiune secundară într-o operă narativă, avînd un rol relativ independent; 2. întîmplare în viața cuiva

esență, *esențe*, s.f. = ceea ce exprimă principalul și stabilul din obiecte și din fenomene, natura lor internă, ascunsă
etern, -ă, *eterni*, -e, adj. = nepieritor, veșnic, care există de totdeauna, care nu va înceta niciodată să existe

a evolua, *evoluez*, vb. = a trece printr-o serie de transformări, prin diferite faze progresive, spre o treaptă superioară; a se dezvolta

a exercita, *exercit*, vb. = 1. a practica, a îndeplini o profesie, o funcție etc.; 2. a face să fie simțit, a valorifica un drept, o influență etc.

expresie, *expresii*, s.f. = 1. exprimare; construcție concisă care exprimă o idee; cuvînt; 2. înfățișare exterioară a figurii, care reflectă starea sufletească a omului

expresiv, -ă, *expresivi*, -e, adj. = (despre cuvinte, gesturi etc.) viu, plastic, grăitor, sugestiv, semnificativ

extraplat, -ă, *extraplați*, -te = foarte întins, foarte turtit, foarte neted

F

false, *fălci*, s.f. = veche unitate de măsură pentru suprafețe agricole, folosită în Moldova, echivalentă cu circa un hectar și jumătate

familial, -ă, *familiali*, -e, adj. = care aparține familiei, privitor la familie, destinat familiei

familiar, -ă, *familiari*, -e, adj. = 1. (despre exprimare, limbaj, stil) obișnuit, simplu, fără pretenții; 2. bine cunoscut, obișnuit cuiva

făget, *făgete*, s.n. = pădure de fag

fărădelege, *fărădelegi*, s.f. (inv. și pop.) = faptă rea; nelegiuire, mișelie

filaliu, s.n. (inv.) = pinză foarte fină și subțire din care se făceau șervete și cămăși

filmotecă, *filmoteci*, s.f. = 1. colecție de filme cinematografice clasate într-o ordine sistematică; 2. loc special amenajat pentru păstrarea filmelor cinematografice

firoscos, -oasă, *firoscosi*, -oase, adj. (fam. și pop.) = priceput la toate, învățat, deștept

fundație, *fundații*, s.f. = element sau ansamblu de elemente de construcție care servește ca suport sau ca bază de susținere a unei construcții, a unui utilaj, a unei mașini etc.

G

geniu, *genii*, s.n. = cea mai înaltă treaptă de înzestrare spirituală a omului, caracterizată printr-o activitate creatoare ale cărei rezultate au o mare însemnătate; persoană care are o asemenea înzestrare

gevrea, *gevrele*, s.f. (inv.) = batistă de mătase sau de pinză fină, brodată, purtată de femei

gherdan, *gherdane* (ghiordan, ghiordane), s.n. (inv.) = șirag de mărgele, de mărgăritare, de pietre scumpe sau de galbeni

glosar, *glosare*, s.n. = listă de cuvinte însoțite de explicația lor, concepută

ca o anexă la un manual sau la o lucrare; (inv.) dicționar, vocabular

grafic, -ă, *grafici*, -ce, adj. = 1. referitor la metoda de a reprezenta prin desen (linii, puncte, figuri etc.) o mărime, variația unei mărimi sau raportul dintre două sau mai multe mărimi variabile; care aparține acestei metode; 2. care ține de sau privitor la felul în care se realizează o tipăritură

H

harpă, *harpe*, s.f. = instrument muzical format dintr-o ramă mare triunghiulară, pe care sînt fixate coarde diferite ca lungime și care sînt puse în vibrație prin ciupirea cu degetele de la ambele mîini

a hăuli, *hăulesc*, vb. = (despre voce, zgomote etc.) a răsună prelung, a hăui, a hui

ideal, -ă, *ideali*, -e, adj. = desăvîrșit, excepțional, minunat, perfect, splendid, sublim, superb

identitate, *identități*, s.f. = 1. faptul de a fi identic cu sine însuși, asemănare perfectă; 2. ansamblu de date prin care se identifică o persoană

imaginație, *imaginații*, s.f. = capacitate omenească de a crea noi reprezentări sau idei; închipuire, fantezie

imprudent, -ă, *imprudenți*, -e, adj. = nechibzuit, nesocotit, necugetat

a impune, *impun*, vb. = a face ca o idee, o măsură etc. să fie acceptată; a face necesară îndeplinirea unei acțiuni

impuritate, *impurități*, s.f. = 1. lipsă de puritate, de curățenie; 2. corp sau substanță străină care se găsește în masa altui corp sau a unui material

inscripție, *inscripții*, s.f. = text scurt, de obicei gravat pe piatră, pe metal sau în lemn, pentru a consacra memoria unei persoane, a unui eveniment etc.

a inspira, *inspir*, vb. = 1. a trage, a inhala aer în plămîni; 2. a face să se nască în conștiința cuiva un gînd, un sentiment, o hotărîre; a sugera
integrare, *integrări*, s.f. = includere, introducere, înglobare

intensitate, *intensități*, s.f. = însușirea de a fi intens, puternic; grad de tărie, de putere, de forță

interlocutor, -oare, *interlocutori*, -oare, s.m. și f. = persoană cu care se discută, care participă la o conversație

intermediu, *intermedii*, s.n. = ceea ce se află la mijloc, între alte elemente; *prin intermediu* (cuiva sau a ceva) = prin mijlocirea, prin înlesnirea, cu ajutorul cuiva sau a ceva

ipocrizie, *ipocrizii*, s.f. = prefăcătorie, fățarnicie, falsitate

ironic, -ă, *ironici*, -ce, adj. = căruia îi place să ia în ris; zeflemist, batjocoritor; înțepător

îndeletnicire, *îndeletniciri*, s.f. = meserie, profesiune; ocupație

a înjosi, *înjoses*, vb. = a umili, a dez-onora

însemn, *însemne*, s.n. = semn, simbol

întruchipare, *întruchipări*, s.f. = înfățișare, reprezentare

a întrupa, *întrupe*, vb. = 1. a lua sau a da formă concretă, a (se) concretiza; 2. (inv.) a uni, a încorpora într-un singur tot

justificare, *justificări*, s.f. = motivare, explicare, îndreptățire

L

lăcar, lăcari, s.m. = gen de păsări călătoare și cîntătoare, de mărimea unei vrăbii, de culoare brună pe spate și albă-brună pe pîntece, care trăiesc în stufărișul din jurul lacurilor și al mlaștinilor

left, lefturi, s.n. (inv.) = obiect de poadoabă femească în formă de colier sau de medalion

legiune, legiuni, s.f. = mare unitate militară romană

M

maestru, -ă, maeștri, -stre, s.m. și f. = persoană care a adus contribuții (deosebit de) valoroase într-un domeniu de activitate, fiind adesea considerată drept îndrumător, model, șef al unei școli, creator al unui curent etc.

matostat, matostaturi, s.n. = piatră semiprețioasă de culoare verde

măraz, mărăzuri, s.n. (reg.; mai ales la pl.) = mofturi, nazuri, fasoane

mărgăritar, mărgăritare, s.n. = perlă

mărturisire, mărturisiri, s.f. = 1. afirmare, susținere; 2. destăinuire, confidență

mediu, medii, s.n. = 1. natura înconjurătoare în care se află ființele și lucrurile; 2. societatea, lumea în mijlocul căreia trăiește cineva, ambianța

megieș, megieși, s.m. (pop.) = vecin

memorial, -ă, memoriali, -e, adj. = 1. înregistrat în minte, din memorie; 2. care servește pentru a aminti un eveniment însemnat, o persoană etc., comemorativ

misiune, misiuni, s.f. = 1. însărcinare, imputernicire dată cuiva, sarcină de a face un anumit lucru; 2. rol, rost, datorie, menire

modalitate, modalități, s.f. = procedeu, mijloc, metodă folosită în vederea realizării unui scop

molatic, -ă, malotici, -ce, adj. = 1. (fam.) moale; 2. domol, lin, lent; 3. lipsit de energie, moliu; 4. unduios

moral, -ă, morali, -e, adj. = cinstit, bun, etic

moravuri, s.n., pl. = totalitatea obiceiurilor și deprinderilor unui popor, ale unei clase sociale, ale unui mediu social sau ale unei persoane; conduită morală, moralitate

N

naivitate, naivități, s.f. = simplitate, nevinovăție, candoare

nelegiuit, -ă, nelegiuiri, -te, adj. = (despre oameni) ticălos, rău, neomenos

neprețuit, -ă, neprețuiți, -te, adj. = foarte prețios, foarte valoros

niscai, adj. invar. (pop.) = într-o cantitate nedeterminată, într-un număr oarecare; niscaiva

normă, norme, s.f. = regulă, dispoziție obligatorie, fixată prin lege sau prin uz; *normă morală* = regulă, privitoare la modul de comportare a omului în societate, la obligațiile sale față de ceilalți oameni și față de societate

nostalgie, nostalgii, s.f. = sentiment de tristețe, de melancolie, provocat de dorința de a revedea un loc iubit, o persoană apropiată sau de a retrăi un episod din trecut; dorință (plină de regrete) pentru ceva greu de realizat

nuanță, nuanțe, s.f. = 1. fiecare din variațiile unei culori, determinată de compoziția sa coloristică; 2. diferență foarte mică între aspecte sau lucruri de același gen; aspect ușor deosebit al sensului de bază al unui cuvînt; caracter, notă particulară

observator, observatoare, s.n. = clădire special amenajată pentru observații științifice asupra corpurilor cerești.

fenomenelor astronomice, meteorologice etc.; instituție aflată în această clădire

obștesc, -ească, obștești, adj. = comun, general, colectiv, public

ocîrmuire, ocîrmuiri, s.f. (inv.) = cîrmuire, conducere, guvernare, administrare

odor, odoare, s.n. = obiect de mare preț, giuvaier

a oglindi, oglindesc, vb. = a înfățișa, a reprezenta, a reflecta

omagiu, omagii, s.n. = manifestare (prin cuvinte, gesturi etc.) a credinței, respectului, admirației sau recunoștinței față de cineva; ofrandă, prinos; cin-stire, elogiul, laudă, preamărire, preaslăvire, slavă

P

pafta, paftale, s.f. = (în trecut) încheietoare la haine sau la cingători, lucrată de obicei din metal prețios și împodobită cu pietre prețioase

particulă, particule, s.f. = 1. parte foarte mică dintr-o substanță, dintr-o materie; 2. element invariabil atașat la un cuvînt

pastel, pasteluri, s.n. = 1. creion colorat moale pentru desen; desen executat cu acest fel de creion; 2. poezie cu conținut liric, în care se zugrăvește un colț din natură

păcurar, păcurari, s.m. (inv. și reg.) = cioban, păstor

pelican, pelicani, s.m. = pasăre de apă, migratoare, de talie mare, cu pene albe, cu ciocul lung și puternic, cu un sac elastic sub maxilarul inferior, în care adună peștii cu care se hrănește

peripeție, peripeții, s.f. = întîmplare sau serie de întîmplări și de incidente neprevăzute (și impresionante) care intervin în viața cuiva

pilduitor, -oare, pilduitori, -oare, adj. = 1. cu putere de exemplu; 2. grăitor, elocvent, ilustrativ, convingător

pitiș, adv. (pop.) = tiptil, pe furiș, pe ascuns

pirleaz, pirleazuri, s.n. = (mai ales la țară), porțiune scundă de gard peste care se poate trece dintr-o curte în alta cu ajutorul unui suport făcut dintr-una sau mai multe scinduri (ca niște trepte) care se sprijină la capete pe cite un țărș bătut în pămînt

plastic, -ă, plastici, -ce, adj. = referitor la sculptură și la pictură

platformă, platforme, s.f. = construcție sau suprafață de teren plană amenajată pentru efectuarea unor lucrări cu caracter tehnic, pentru instalarea unui utilaj, pentru verificarea unor mașini sau aparate, pentru depozitarea unor materiale etc.

plămădeală, plămădeli, s.f. = amestec de făină, apă și drojdie, folosit la fermentarea aluatului; bucată de aluat dospit, folosit în loc de drojdie la prepararea pîinii

podit, -ă, podiți, -te, adj. = (despre încăperi) cu pardoseală; (despre străzi) pavat (cu scinduri)

posesie, posesiune, posesiuni, s.f. = stăpînire a unui lucru; dreptul de a se folosi, de a dispune de ceva

postfață, postfețe, s.f. = text sau comentariu explicativ adresat cititorilor și plasat la sfîrșitul unei cărți

a preceda, preced, vb. = a exista, a se produce înainte de altceva în timp; a se afla, a se găsi înainte de altceva sau de altcineva

predominant, -ă, predominanti, -te, adj. = impus prin număr, forță și valoare; dominant

preget, s.n. (pop.) = încetare, întrerupere a activității, răgaz, tihnă; *fără preget* = neîntrerupt, neobosit

a (se) primeni, primenesc, vb. = 1. a(-și) schimba rufăria, lenjeria purtată cu alta curată; 2. a improspăta aerul (dintr-o incintă)

pripit, -ă, pripiti, -te, adj. = (despre oameni) care se mișcă sau acționează prea repede și adesea fără chibzuială

profesionist, profesioniști, s.m. = persoană care lucrează într-un anumit domeniu de activitate pe baza unei pregătiri corespunzătoare

progresie, progresii, s.f. = șir de numere care derivă unul din altul urmând anumite reguli (în matematică)

prundiș, prundișuri, s.n. = 1. prund, îngrămădire de pietriș și de nisip în albia unei ape; 2. pietriș folosit la pietruirea drumurilor sau în construcții

R

radiație, radiații, s.f. = emisie de unde sonore, electromagnetice etc. sau de particule care se propagă sub formă de raze în toate direcțiile, radiere

răspicat, -ă, răspicați, -te, adj. = lămurit, deslușit, limpede

a reacționa, reacționez, vb. = a lua o atitudine față de o situație sau de o împrejurare, a replica, a riposta

a reconstitui, reconstitui, vb. = a constitui din nou, a reface un lucru întreg; a recompune; a evoca, a reconstrui

a recurge, recurg, vb. = (urmat de determinări legate prin prep. *la*) a apela la cineva sau la ceva, a se servi, a se folosi de...

referat, referate, s.n. = dare de seamă, scrisă sau orală, asupra unei cărți, a unei activități etc.

reflecta, ind. prez., pers. 3, sg. *reflectă*, vb. = a oglindi, a răsfringe, a înfățișa, a reprezenta

relație, relații, s.f. = 1. legătură, raport între lucruri, fapte, idei, procese sau între însușirile acestora; 2. (la pl.) legătură între două sau mai multe persoane, popoare, state etc.

a reliefa, reliefez, vb. = a scoate în evidență, a pune în lumină; a sublinia, a accentua

remarcabil, -ă, remarcabili, -e, adj. = vrednic de luat în seamă, deosebit, ales, însemnat

replică, replici, s.f. = răspuns prompt și energic care combate afirmațiile cuiva; ripostă

revizie, revizii, s.f. = cercetare nouă, control, verificare, ansamblul operațiilor executate asupra unei instalații, a unei mașini etc. care constă în reglarea pieselor și a aparatelor

robot, roboți, s.m. = sistem automatizat care acționează pe baza unui program de lucru stabilit sau care reacționează la anumite influențe exterioare, dând impresia executării unor acțiuni omenesti

a roi, ind. prez., pers. 3, pl. *roiesc*, vb. = (despre albine) a ieși din stup zburând în roiuri; (despre insecte sau păsări mici) a zbura în număr mare de colo până colo; (despre oameni) a se răspîndi în grupuri, pornind din același loc; a umbla de colo până colo

rubin, rubine (rubinuri), s.n. = piatră prețioasă foarte dură, de culoare roșie

satiric, -ă, satirici, -ce, adj. = biciuitor, înțepător, mușcător, tăios

satisfacție, satisfacții, s.f. = sentiment de mulțumire, de plăcere, ceea ce produce mulțumire; motiv, prilej de a fi satisfăcut

a (se) sclifosi, ind. prez., pers. 3, sg. *(se) sclifosește*, vb. = 1. a plînge fără motiv sau a se prefăca că plînge; a se smiorcăi; 2. a face mofturi (nazuri, fasoane)

scurtcircuit, scurtcircuite, s.n. = legătură electrică între două puncte ale unei rețele sau instalații, avînd o rezistență foarte mică

seamăn, semen, semeni, s.m. = persoană care este la fel, care se aseamănă cu alta; orice om, aproapele

a selecta, selectez, vb. = 1. a selecționa după un criteriu stabilit; 2. a separa, în vederea izolării dintr-o mulțime de obiecte, o serie de obiecte cu anumite însușiri

semnificativ, -ă, semnificativi, -e, adj. = 1. cu înțeles precis, clar; caracteristic; 2. sugestiv, viu, pregnant; evocator

semnificație, semnificații, s.f. = 1. înțeles, sens al unui cuvînt; 2. însemnătate

sensibilitate, s.f. = 1. simțire; 2. emotivitate, afectivitate

serată, serate, s.f. = reuniune, întrunire cu caracter muzical, literar etc. (organizată în serile de iarnă)

a sesiza, sesizez, vb. = a cuprinde cu mintea, a pricepe, a înțelege, a observa, a descoperi

sfidare, sfidări, s.f. = înfruntare, provocare, bravadă

simbol, simboluri, s.n. = semn, obiect, imagine etc. care reprezintă indirect un obiect, o ființă, o idee, un sentiment etc.

sipet, sipeturi, s.n. = cufăr în care se păstrau în trecut hainele sau obiectele de valoare

slugărnicie, slugărnicii, s.f. = atitudine de lingușire în raporturile cu oamenii de la care se primesc sau de la care se așteaptă avantaje materiale, ploconeală

smarald, smaralde (smaragd, smaragde), s.n. = piatră prețioasă strălucitoare, de culoare verde, foarte transparentă

soclu, socluri, s.n. = suport sau postament (din piatră) care susține o coloană, o statuie etc.

specific, -ă, specifici, -ce, adj. = propriu, caracteristic unei ființe, unui lucru sau unui fenomen; particular, distinct

sponcă, sponci, s.f. = copcă, agrață, cataramă

spontan, -ă, spontani, -e, adj. = produs de la sine, fără vreo cauză exterioară aparentă, apărut brusc, pe neașteptate

start, starturi, s.n. = loc de plecare (marcat printr-o linie) într-o cursă sportivă; momentul începerii unei curse sportive, indicat de o persoană

stative, s.f., pl. (reg.) = război de țesut manual

a subaprecia, subapreciez, vb. = a prețui pe cineva sau ceva mai puțin decît merită, a aprecia sub valoarea reală, a micșora importanța unei persoane, a unui lucru, a unei situații

sucală, sucale, s.f. = unealtă cu ajutorul căreia se deapănă pe țevi firul pentru războiul de țesut manual

succesiune, succesiuni, s.f. = serie de persoane, de lucruri, de fapte, care se succedă într-o anumită ordine; șir, rînd, înșiruire

a sugera, sugerez, vb. = a face să se nască în mintea cuiva (printr-o aluzie, o asociație de idei etc.) un gînd, o idee, un sentiment

sugestie, sugestii, s.f. = propunere, idee

suman, sumane, s.n. = 1. haină țărănească lungă (pînă la genunchi), făcută din țesătură groasă de lînă lucrată în casă

superstiție, superstiții, s.f. = fel de a gîndi care decurge dintr-o credință

înapoiată, în spirite bune și în spirite rele, în farmece și vrăji, în semne prevestitoare de bine sau de rău, în numere aducătoare de noroc sau de pierdere
surguci, surguciuri, s.n. = mănunchi de pene de struț împodobit cu pietre scumpe, purtat la turban sau la căciulă de sultan, de înalții demnitari turci sau de unii domnitori români

suveran, -ă, suverani, -e, adj. = 1. cu autoritate supremă, cu drepturi nelimitate, stăpîn; 2. independent, liber, neatîrnat

șoimește, adv. = ca șoimul, ager, sprinten, iute

teslă, tesle, s.f. = unealtă cu coada scurtă, cu tăiș metalic lat și curbat, folosită de dulgheri, rotari și dogari

tinguit, s.n. = 1. plîngere; 2. jelire, văitat, sunete tînguitoare, glas tînguitor

tragic, -ă, tragici, -ce, adj. = zguduitor, nenorocit, catastrofal

a transpune, transpun, vb. = a muta, a schimba ceva dintr-un loc în altul, dintr-o stare sau dintr-o situație în alta

triumfal, -ă, triumfali, -e, adj. = măreț, impunător, solemn

NOTĂ

Toate exercițiile se vor efectua numai pe maculatoare și pe caietele de teme.

U
umor, s.n. = înclinare spre glume și ironii, ascunsă sub o aparență de seriozitate; veselie, haz

V
a vibra, vibrez, vb. = 1. a tremura, a trepida; 2. a se înfiora, a tresări, a palpa

vehicul, vehicule, s.n. = mijloc de transport pe o cale de comunicație terestră, subterană, aeriană, cosmică, pe (sau sub) apă

violă, viole, s.f. = instrument muzical cu coarde, asemănător și mai mare decît vioara

vîregie, vîregii, s.f. = dușmănie, vrăjmășie, răutate, ostilitate

a viziona, vizionez, vb. = a privi, a urmări, a vedea un film, un spectacol (înainte de premiera pentru publicul larg)

Z
zamfir, zamfire, s.n. (înv. și pop.) = safir (pl. safire), piatră prețioasă de culoare albastră

a zăcări, zăcăresc, vb. (reg.) = a lenevi, a lîncezi

a (se) zămisli, zămislesc, vb. (înv. și reg.) = a lua ființă, a se naște, a se întrupa, a (se) crea, a (se) produce, a (se) forma, a (se) înfiripa

zgîrie-brînză, s.m. și f. invar. = om zgîrcit, avar, cărpănos